

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ มีวัตถุประสงค์ประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert) มี ๕ ระดับ

ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๔๕ รูป/คน แยกเป็น อาจารย์ จำนวน ๑๒ รูป/คน เจ้าหน้าที่ จำนวน ๑๘ รูป/คน นิสิต จำนวน ๒๑๕ รูป/คน

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลสรุปดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ พบว่า

เพศชาย จำนวน ๑๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒๗ เพศหญิง จำนวน ๗๕ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๗๒

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๗๕ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๗๒ อายุ ๒๑-๓๐ ปี จำนวน ๔๒ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๕ อายุ ๕๑-๖๐ ปี จำนวน ๓๙ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๐๖ อายุ ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๓ ต่ำกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๒๘ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔๖ และอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๓

นิสิตคฤหัสถ์ จำนวน ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๔๘ นิสิตบรรพชิตจำนวน ๗๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๖ เจ้าหน้าที่ ๑๓ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๒ และอาจารย์จำนวน ๑๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๘

กำลังศึกษาอยู่ปริญญาตรี จำนวน ๑๙๔ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๑๖ รองลงมาปริญญาโท จำนวน ๑๘ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๓๓ และปริญญาเอก จำนวน ๔ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๕

๕.๑.๒ ผลการประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ในแต่ละข้อ พบว่า

หลักประสิทธิผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย

($\bar{X}$ =๔.๓๓, S.D.=๐.๐๔)

หลักประสิทธิภาพพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$, S.D.=0.0๔) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

หลักการตอบสนอง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$, S.D.=0.0๕) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

หลักความรับผิดชอบ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.0๒$, S.D.=0.๖๖) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

หลักความโปร่งใส พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.๑๐$, S.D.=0.๗๐) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

หลักการมีส่วนร่วม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.๐๖$, S.D.=0.๘๑) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

หลักการกระจายอำนาจ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.๐๓$, S.D.=0.๗๖) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

หลักนิติธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.๐๘$, S.D.=0.๗๓) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

หลักความเสมอภาค พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.๐๘$, S.D.=0.๖๘) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

หลักมุ่งฉันทามติ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.๑๓$, S.D.=0.๗๒) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ๑๐ ข้อ ของวิทยาเขตแพรวโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.๐๘$, S.D.=0.๓๓) และถ้าพิจารณารายข้อจะพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕.๑.๒ ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจัดหารถใหม่รับส่งนิสิต เพราะรถคันเดิมมีการชำรุด และเสียบ่อย
๒. โรงทานหลังคารั่ว
๓. ควรแก้ไขอินเทอร์เน็ตมันช้า การค้นคว้างานได้ช้า
๔. ควรปรับปรุงแก้ไขการประเมินบุคลากรที่เข้ามาบรรยาย เพราะอาจารย์บางวิชาสอนเข้าใจยาก ควรมีการปรับปรุงแก้ไข

๕.๒ อภิปรายผล

ผลการประเมินความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพรว

๕.๒.๑ ความพึงพอใจการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพรว ในแต่ละข้อ พบว่า

ตามหลักประสิทธิผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดของของผู้ตอบแบบสอบถามรายข้อพบว่าแต่ละข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ มหาวิทยาลัยมีการติดตาม

ประเมินผล และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ มีการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจนผลการปฏิบัติงานที่บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายของแผนการปฏิบัติงานตามงบประมาณที่ได้รับและ มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน การบริหารจัดการสารสนเทศที่เป็นไปตามแผนงานและอยู่ในระดับมาตรฐานที่ดีโดยมีการบริหารทรัพยากรบุคคลที่เป็นไปตามแผนงาน สอดคล้องกับทฤษฎีคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยหลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงาน และระบบงานที่เป็น มาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

ตามหลักประสิทธิภาพ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดของของผู้ตอบแบบสอบถามรายข้อพบว่าแต่ละข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ มหาวิทยาลัยมีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อการบริหารงาน มีการทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานโดยใช้เทคนิค และเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสม เพื่อสะท้อนความมีประสิทธิภาพ มีการวิเคราะห์ และกำหนดภารกิจหลักหรืองานหลักเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ มีการใช้เครื่องมือทางการบริหารที่ส่งผลให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติงานตามภารกิจ มีการกำหนดมาตรฐานและจัดทำคู่มือปฏิบัติงานสอดคล้องกับทฤษฎีคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยหลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การบริหารราชการตามแนวทางการ กำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหาร จัดการที่เหมาะสมให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงานและระยะเวลาให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจ เพื่อตอบสนอง ความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

ด้านหลักการตอบสนอง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็น รายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการที่มีความรู้ ความสามารถ และมีใจให้บริการ สามารถดำเนินการด้านการให้บริการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ สามารถสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจให้แก่ผู้รับบริการ สามารถตอบสนองความคาดหวัง/ความต้องการของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสอดคล้องกับทฤษฎีคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยหลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การให้บริการที่สามารถ ดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดและสร้างความเชื่อมั่นความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนอง ตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่าง

ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็น รายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ มหาวิทยาลัยมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีการจัดกระบวนการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน มีการกำหนดทิศทางการทำงานที่ชัดเจน มีการถ่ายทอดตัวชี้วัดและเป้าหมายขององค์กรสู่ระดับบุคคล มีการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง สาธิตา รียาพันธ์ ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราช เขต ๒ พบว่า หลักความรับผิดชอบมีระดับปฏิบัติการตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=๔.๓๙$)

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ มีกระบวนการทำงานที่เปิดเผยมตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบได้ และชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย บุคลากรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์กรได้อย่างทั่วถึง และข้อมูลมีความถูกต้อง ประชุมวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบชัดเจน โปร่งใสตรวจสอบได้ ควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบการทําบัญชี ทะเบียนการเงิน พัสดุให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน สาธิตา รียาพันธ์ ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราช เขต ๒ พบว่า หลักความโปร่งใส มีระดับปฏิบัติการตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=๔.๓๓$)

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมคิดแนวทาง หรือร่วมการแก้ไขปัญหา เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจกระบวนการพัฒนาแผนหรืองานด้านต่าง ๆ สาธิตา รียาพันธ์ ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราช เขต ๒ พบว่า หลักการมีส่วนร่วมมีระดับปฏิบัติการตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=๔.๔๔$)

ด้านหลักการกระจายอำนาจ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการถ่ายโอนอำนาจและการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่บุคลากรโดยมุ่งเน้นการสร้างควมพึงพอใจในการให้บริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของมหาวิทยาลัย มีการถ่ายโอนอำนาจและการตัดสินใจ การใช้ทรัพยากร และภารกิจ จากผู้บริหารระดับสูง(รองอธิการบดี) ให้แก่ผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง เพื่อให้ดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร มีการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติราชการจากการมอบอำนาจสอดคล้องกับทฤษฎีคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจ การตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างควมพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุง กระบวนการ และเพิ่มผลผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

ด้านหลักนิติธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการใช้อำนาจตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยในการบริหารงานด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติให้บุคลากรทุกคน ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ อยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง มีเหตุผลและเป็นธรรม มีการใช้อำนาจโดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความสอดคล้องกับ สาธิตรา วิทยาพันธ์ ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ พบว่า หลักนิติธรรม มีระดับปฏิบัติการตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=๔.๔๖$)

ด้านหลักความเสมอภาค พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปฏิบัติ/ให้บริการแก่บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่แบ่งแยก เพศ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ความพิการ ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม อื่น ๆ กำหนดมาตรการเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิ เสรีภาพได้เท่าเทียมกันกับบุคคลอื่นได้ และไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ สอดคล้องกับทฤษฎีคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยหลักความเสมอภาค (Equity) หมายถึง การได้รับการปฏิบัติและได้รับการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยก ด้านชาย /หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการสภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ

ด้านหลักมุ่งฉันทามติ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการแสวงหาและสรุปข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มที่เกี่ยวข้อง มีการรับฟังข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์หรือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงสอดคล้องกับทฤษฎีคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยหลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) หมายถึง การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญโดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ๑๐ ข้อ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากมีความสอดคล้องกับสาธิตรา วิทยาพันธ์ ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ พบว่า ภาพรวมของระดับการปฏิบัติการตามหลักธรรมาภิบาลมีระดับมาก ($\bar{x}=๔.๔๓$) ถ้าพิจารณารายข้อหลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักตอบสนอง หลักภาวะความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักมุ่งฉันทามติ จะพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ มีความสอดคล้องกับงานวิทยานิพนธ์ของรอง ปัญสังกา เรื่อง พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานีพบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในด้านหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

- ๑) ควรมีขยายกลุ่มเป้าหมายการประเมินความพึงพอใจ
- ๒) ควรมีการประเมินทุก ๆ ปี

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

- ๑) ควรมีการศึกษาการให้บริการงานของแต่ละฝ่ายเพื่อมาประกอบในการบริหารจัดการ
- ๒) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามบุคลากรในมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ทราบความแตกต่างในความพึงพอใจ